

Droger — En Global Katastrof

Statistik, konsekvenser och islams förbud mot rus- och narkotikamedel

Maj 2026 • Källor: WHO, UNODC, CDC, NIDA, Frontiers in Psychiatry

Inledning

Narkotika och beroendeframkallande droger hör till världens mest förstörande fenomen. De slår ut individer, splittrar familjer, underminerar samhällen och ger kriminella nätverk näring. Ändå ökar drogproblemen globalt år för år — enligt FN:s narkotikabyrå UNODC har antalet drögandvändare i världen stigit med 20 procent på ett decennium.

Islam förbjuder alla berusnings- och bedövningsmedel — inte bara alkohol utan även narkotika. Förbudet, som bygger på Koranen och profeten Muhammads (fvöh) utsagor, motiveras av skyddet av människans intellekt, liv, familj och värdighet. Den här artikeln presenterar aktuell statistik och forskning om drogers konsekvenser — och visar hur det islamiska förbudet framstår som ett av historiens mest förnuftiga folkhälsobåd.

Global statistik — drogers dödliga verkan

292 MN droganvändare globalt 2022 (UNODC)	600 000 dödsfall pga droger 2019 (WHO)	137 000+ drogdödsfall globalt år 2021 – från 62 000 år 1990	\$700 MRD drogmissbrukets kostnad per år i USA
--	---	---	---

Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) var år 2019 totalt 600 000 dödsfall i världen direkt kopplad till droganvändning. Av dessa var närmare 80 procent kopplade till opioider, och ungefär 125 000 berodde på opioidöverdos. Totalt uppskattades 296 miljoner människor ha använt droger minst en gång under 2021 — 5,8 procent av den globala befolkningen i åldern 15–64 år (WHO, 2024).

En studie publicerad i Frontiers in Psychiatry (oktober 2025) visar att antalet drogrelaterade dödsfall i världen mer än fördubblats mellan 1990 och 2021, från 61 774 till 137 278 dödsfall per år. Det globala antalet förlorade frälsa levår (DALY) steg med 75 procent under samma period. Författarna konstaterar att om nuvarande mönster fortsätter kommer dödstalen sannolikt att fortsätta stiga i höginkomstländer.

Överdoser — en eskalerande kris

USA: epicentrum för opioidepidemin

USA har genomlevt tre decenniers opioidepidemi. Sedan 1999 har över 1,3 miljoner amerikaner dött av drogöverdos. Under 2023 överskred dödstalet 110 000 — det högsta någonsin. Provisionella data från CDC (2025) visar att 80 391 personer dödades av drogöverdos i USA under 2024, en minskning på 26,9 procent från toppnivån 2023 — fortfarande en siffra som överträffar alla trafikdödsfall och vapendödsfall i landet.

Opioiderna driver krisen: 68 procent av alla överdosdödsfall 2024 involverade opioider, och av dessa berodde 88 procent på fentanyl och syntetiska opioider (Overdose Lifeline, 2025). Fentanyl är 50–100 gånger starkare än morfin; en dos stor som ett sandkorn kan döda. Droghandlare blandar fentanyl i andra droger utan att användarna vet om det. Den nationella opioidöverdosdödligheten ökade med 728 procent mellan 1999 och 2023 (NCDAS, 2025).

Globalt — ett ökande problem

Globalt fördubblades antalet opioidanvändare från 26–36 miljoner år 2010 till 61,3 miljoner år 2020, enligt UNODC. Kanada rapporterade 49 105 överdosdödsfall mellan januari 2016 och juni 2024. I England och Wales ökade antalet dödsfall involverade kokain för tolfte konsekutiva året 2023, med 1 118 dödsfall — en ökning med 30,5 procent på ett enda år (International Overdose Awareness Day, 2025).

I höginkomstländer i Nordamerika ökade drogdödligheten med 11,2 gånger mellan 1990 och 2021. De högsta prevalenserna av droganvändningstörningar finns i USA (3 821 fall per 100 000 invånare 2021) och Västeuropa (1 201 fall per 100 000 invånare, med 7 procents ökning sedan 1990), (Frontiers in Psychiatry, 2025).

Droger och olyckor, våld och brottslighet

Trafikolyckor

Droger vid ratten är ett underrapporterat men allvarligt trafikproblem. Europeiska övervakningsmyndigheten för droger (EMCDDA) uppskattar att 0,3–1,3 procent av alla bilförare kör under påverkan av en kombination av alkohol och droger. Förare som kört droger löper signifikant högre risk att orsaka en dödsolycka, särskilt när flera substanser kombinerats (PMC/NIH, 2024). I Sverige innefattar den officiella trafikstatistiken alkohol och narkotika i en gemensam kategori, vilket tyder på att narkotikaorsakade olyckor historiskt sett underskattats.

Brottslighet och våld

Kopplingen mellan droger och brottslighet är väldokumenterad. Kokainhandel har lett till kraftigt ökat våld längs näringskedjan — särskilt i Ecuador och Karibien — i takt med att kokainkraven slog rekord 2022 med 2 757 ton producerat kokain, en ökning med 20 procent jämfört med 2021 (UNODC, 2024). Narkotikaligan i Golden Triangle diversifierar nu till djurtrafikering, ekonomiskt bedrägeri och olaglig resursstrategi.

Drugändare o drug traffickers bidrar till avskogning, giftiga utsläpp och kemisk förorening.

I USA dog över fyra gånger fler människor av drugöverdos än av mord under januari 2023. Av de 47,7 miljoner amerikanare som använde illegala droger 2023 levde nästan 45 procent med psykisk själa samtidigt (NCDAS, 2025). Injektion av narkotika stod för 7 procent av alla nya HIV-diagnoser i USA (NCDAS, 2025).

Hälsokonsekvenser

Psykisk ohälsa och beroende

Uppskattningsvis 39,5 miljoner människor levde med droganvändningstörningar globalt år 2021, men färre än 10 procent av dem får behandling (WHO, 2024). I USA lever 21 miljoner amerikaner med minst ett beroende, men bara 10 procent får hjälp. Studier visar att närmare 20 procent av dem som brukar kokain utvecklar psykisk själa, inklusive depression, ångst, psykos och självmordsföreställningar (Methadone.org, 2026).

Droganvändning är också starkt förknippad med smittsamma sjukdomar. Intravenst droganvändande ökar drastiskt risken för HIV, hepatit B, hepatit C och tuberkulos. Ökad opioidanvändning ökar immunförsämring, vilket sprider dessa infektioner vidare (WHO; NCDAS).

Förödladè liv, förstörda familjer

På individnivå innebär drogberoende förlorade utbildning, karriär och relationer. Många människor offrar bokstavligen allt — bostad, affärsinkomster och familjeband — för att finansiera sitt beroende. I värsta fall begår de brott: stölder, rån och annan kriminalitet (Methadone.org, 2026). På familjenivå är droger en av de vanligaste orsakerna till föräldraskapöveröverställning, separationer och barnom sorgsvård.

Ekonomiska kostnader — samhällets astronomiska börda

Kostnaden av drogmissbruk är astronomisk. I USA uppgick de totala samhällsekonomiska kostnaderna av drogmissbruk till 700 miljarder dollar per år 2024, inklusive sjukvård, rättsväsende, förlorad produktivitet och socialvård (ChoicePoint, 2024). Bara opioidanvändningstörningar (OUD) beräknas kosta den amerikanska ekonomin 695 000 dollar per drabbad person, och den totala nationella kostnaden överstiger 1,5 biljoner dollar (Avalere Health, 2025).

För heroinmissbruk enbart betalade USA 51,2 miljarder dollar år 2015 (NIH, 2017) — en siffra som stigit kraftigt sedan dess. Den fördelade kostnaden inkluderar fängelsekostnader, smittbehandling (HIV, hepatit C), nénatal abstinens, och utebliven skatt på grund av förlorad arbetsförmåga. Den amerikanska federala budgeten för narkotikabekämpning nådde 44,5 miljarder dollar år 2024 (NCDAS, 2025).

Islams förbud mot droger — bakgrund, korantexter och visdom

Koranens bredare princip: skyddet av intellektet

Islam saknar en specifik vers som explicit nämner moderna narkotika — dessa substanser var till stor del okända under den tidiga islamiska perioden. Men Koranens förbud mot khamr (berusande substanser) och profetens utsagor täcker alla ämnen som slöjar eller förstör intellektet (al-'aql), en av de fem grundläggande skyddsprinciperna i islamisk rätt (maqasid al-sharia).

Koranen, Surah Al-Ma'idah 5:90–91: Ni troende! Vin, spel, avgudabilder och pilar är en styggelse, ett verk av Satan. Avstå från dem, så skall det gå er väl. Satan vill med hjälp av vin och spel så fientlighet och hat bland er och hindra er från att minnas Gud och från bönen. Vill ni inte upphöra?

Koranen, Surah An-Nisa 4:29: [...] döda inte er själva. Gud är över er i förbarmande. — Islamiska lärda hänvisar till den här versen som grund för att förbjuda allt som langprogresivt leder till död, inklusive droger (IslamWeb, 2014).

Profetens utsagor om berusningsmedel och droger

Profeten Muhammad (fvöh) slog fast: „Varje berusande ämne är khamr och varje khamr är förbjudet.” (Sahih Muslim 2003a). Han förbjuder därför också allt som „gör personen berusad eller slöar sin hjärna” (Ahmad). Umm Salamah (ra) återberättar att profeten förbjuder varje berusningsmedel och varje ämne som „slackar sinnet” (muftir).

Det är därför klart att islamiska lärda sedan tidig tid har innefört opium, cannabis, kokain och övriga narkotikasubstanser under samma förbud. Imam Taimiyah, Ibn al-Qayyim och Ibn Hajar — tre av islams mest inflytelserika klassiska lärda — slår fast att alla substanser som bedövar intellektet är haram, oavsett om de är i flösig eller fast form (Halal-Haram.org; IslamWeb).

Islamisk rätt och drogbrott

Islamsk lag kriminaliserar inte bara konsumtion av droger utan även deras produktion, handel och distribution. Logiken är enkel: vad som leder till det förbjudna är självt förbjudet. Skyddet av intellektet (hifdh al-'aql) är en av islams fem grundläggande mål, jämsides med skyddet av liv, familj, egendom och tro — och droger attackerar samtliga dessa mål samtidigt (IslamWeb, 2014; Frontiers in Islamic Studies, refererat i SemanticScholar.org).

En profetisk insikt, bekräftad av modern forskning

Det islamiska förbudet formulerades 1 400 år före den moderna neurovetenskapen. Ändå stämmer det exakt överens med vad WHO, UNODC, CDC och NIH bekräftar i dag: berusningsmedel förstör hjärnans funktioner, orsakar beroende, driver våld och kriminalitet, slår sönder familjer och leder till förtida död. Islam förbjuder inte bara konsekvensen utan också den allra första användningen — „vad som i stor mängd berusar är i liten mängd också förbjudet” (Jabir, Tirmidhi, Abu

Dawud, Ibn Majah).

När UNODC:s chef Ghada Waly konstaterar att „drogproduktion, handel och användning fortsätter att förvärra inställningstabilitet och ojämlighet, och orsakar skada för människors hälsa, säkerhet och välmående“, läser vi det som en bekräftelse av vad Koranen lärde ut för över ett millennium sedan.

Slutsats

Statistiken är samstimmig och nädlsös: droger dödar hundratusentals människor varje år, slår ut familjer, finansierar kriminalitet och kostar samhällen biljoner dollar. Krisen växer. Antalet drogrelaterade dödsfall har mer än fördubblats sedan 1990, och i höginkomstländer som USA och Västeuropa når siffrorna rekordnivåer.

Islams förbud mot alla berusningsmedel — grundat i skyddet av människans intellekt, liv, familj och samhälle — framstår mot denna bakgrund inte som en repression utan som en nåd. Förbudet är universellt och utan undantag: det räcker inte att „lite bli beroende“, då det som berusar i stor mängd är förbjudet även i liten. Det är ett förbud som i ljuset av dagens forskning framstår som ett av mediatskapet mest anmärkningsvärda profetiska uttalanden om mänsklig hälsa.

För dem som reflekterar över de 137 000 drogdöda per år globalt, de över 1,3 miljoner amerikanare som dött av överdos sedan 1999, de självvärvsfamiljer som slagits sönder — framstår det islamiska förbudet inte som ett medeltida taboo, utan som en väglad sam uppmaning: Skydda ditt intellekt. Skydda ditt liv. Skydda din familj.

Källor och referenser

Världshälsoorganisationen WHO (2024). Opioid overdose — Fact Sheet. [who.int/news-room/fact-sheets/detail/opioid-overdose](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/opioid-overdose)

WHO / PAHO (2024). Over 3 million annual deaths due to alcohol and drug use, majority among men. Pressrelease 25 juni 2024.

UNODC (2024). World Drug Report 2024. [unodc.org](https://www.unodc.org). Publicerat 26 juni 2024.

UN News (2024). World Drug Day report highlights spike in drug use, increased trafficking. news.un.org. 26 juni 2024.

International Overdose Awareness Day (2025). Facts & Stats. overdoseday.com

CDC / National Center for Health Statistics (2025). U.S. Overdose Deaths Decrease Almost 27% in 2024. Pressrelease maj 2025. [cdc.gov](https://www.cdc.gov)

CDC / NCHS (2025). Drug Overdose Deaths in the United States, 2023–2024. Data Brief 549. [cdc.gov/nchs/products/databriefs/db549.htm](https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db549.htm)

National Institute on Drug Abuse – NIDA (2024). Drug Overdose Deaths: Facts and Figures. [nida.nih.gov](https://www.nida.nih.gov)

National Center for Drug Abuse Statistics – NCDAS (2025). Drug Overdose Death Statistics. [drugabusestatistics.org](https://www.drugabusestatistics.org)

Overdose Lifeline (2025). 2024 Opioid Overdose Data Report: Key Trends and Insights. [overdoselifeline.org](https://www.overdoselifeline.org)

Frontiers in Psychiatry / Frontiers News (2025). Death toll from drugs has more than doubled worldwide over past three decades. Publicerat okt 2025. [frontiersin.org](https://www.frontiersin.org)

PMC / NIH (2024). Drug Use and Road Traffic Injuries — Shots in the Dark. [pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11062304/](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11062304/)

Avalere Health (2025). The cost of addiction: Opioid use disorder in the United States. advisory.avalerehealth.com

NIH / NCBI (2017). The societal cost of heroin use disorder in the United States. [pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5448739/](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5448739/)

EBSCO Research Starters (2024). Economic impact of addiction. ebsco.com

ChoicePoint Health (2024). Addiction Statistics 2024. choicepointhealth.com

Methadone.org / NAMA Recovery (2026). Drug Addiction Statistics in the USA 2026. methadone.org

NCDAS (2025). Substance Abuse and Addiction Statistics. drugabusestatistics.org

Koranen, Surah Al-Ma'idah 5:90–91; Surah An-Nisa 4:29.

Hadith: Sahih Muslim 2003a (khamr); Ahmad (muftir); Tirmidhi/Abu Dawud/Ibn Majah (Jabirs hadith om mängd).

IslamWeb (2012). Consumption of intoxicants drugs — an Islamic perspective. islamweb.net/en/article/135424

IslamWeb (2014). Why drugs are prohibited in Islam. islamweb.net/en/article/168509

Halal-Haram.org. The Prohibition of Intoxicants in Islam by Zaheer Uddin. halalharam.org

Semanticscholar / Journal Article (u.å.). Drugs in Quranic Perspective: An Overview.

SunnahOnline. The Prohibition of Alcohol in Islam. sunnahonline.com

Green Lane Masjid (2025). The Drugs Epidemic in Muslim Communities. greenlanemasjid.org